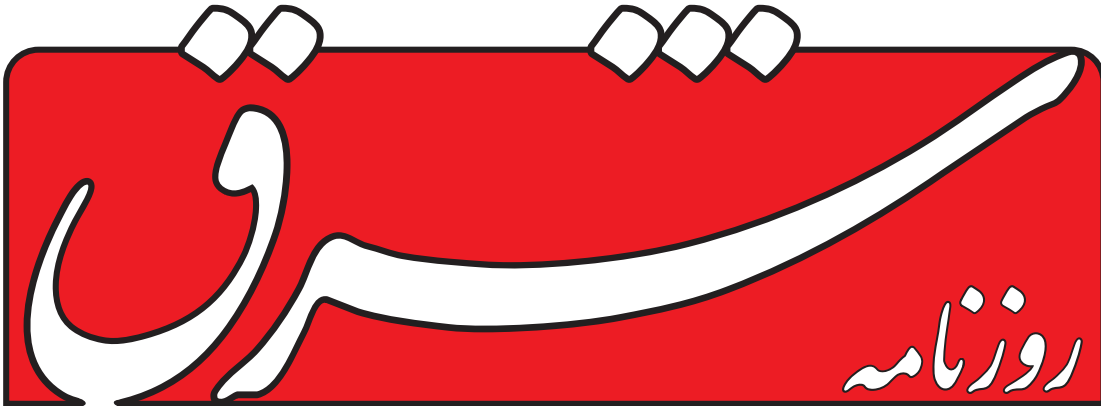

رئیس جمهور از تهیه پیش نویس سند جامع صنعت کشور از سوی دولت پس از تأکید مقام معظم رهبری خبر داد و گفت: با مشورت کارشناسان پیش نویس خوبی در این زمینه تهیه شده و در حال طی مراحل نهایی شدن است. سید ابراهیم رئیسی، صبح دیروز در مراسم روز ملی صنعت و معدن با قدرانی از همه فعالان عرضه صنعت و معدن کشور گفت: ۱۲ سال است که رهبر معظم انقلاب اقتصاد را محور نام گذاری سال ها قرار داده اند و در شش سال اخیر بر توجه به تولید تأکید ویژه داشته اند.

صفحه ۳

یکشنبه ۱۲ تیر ۱۴۰۱ • ۳ ذی الحجه ۱۴۴۳ • ۳ جولای ۲۰۲۲ • سال نوزدهم • شماره ۴۳۱۸ • ۱۲ صفحه • ۱۰۰۰ تومان

در «شرق» امروز می خوانید: خط و نشان «هبت الله آخوندزاده» رهبر طالبان برای غرب، انتقاد وزیر خارجه پیشین آمریکا از مذاکرات احیای برجام و یادداشت هایی از احسان هوشمند، ناصر ذاکری، ابوالقاسم دلفی، حسین معافی

سرمقاله

«چگونه می اندیشیم؟»

باور امنیتی

کیومرث اشتریان

جان سخن این است که نظریه معرفت شناسی سازمان این ضرورت را نشان می دهد که برای گریز از «مهلکه باور کاذب» که در طی زمان به صورت «صادقانه» ای برساخته می شود، ضروری است تا مدیران ارشد سازمانی و از جمله مدیران ارشد سازمان های امنیتی نو به نو تغییر کنند. شناخت و باور شاید بیش از هر چیز مبتنی بر مفروضات و ساخته های ذهنی ماست. این مفروضات بیش از هر چیز در «چگونه اندیشیدن؟» در حکمرانی و سیاست گذاری شایسته توجه اند. یک پرسش مهم معرفت شناسی این است که «شناخت چگونه پدید می آید؟» داده ها و اطلاعات را چگونه و با چه «فیلتری» برمی گزینیم و چگونه آنها را تحلیل می کنیم؟ آموزه های معرفت شناسی به ما می گوید که از جمع آوری داده ها تا طبقه بندی آنها تحت عنوان اطلاعات و تا تحلیل و تبدیل آنها به خبر، همه و همه تحت تأثیر مفروضه های ذهنی و باورهای ماست. گویی روح و روان ما چیزی را تجربه کرده و دانش خود را از پیش به دست آورده است. ارسطو و افلاطون هر دو بر این باورند که «معرفت همواره به کلیات تعلق می گیرد. ما به اشیای خاص تا به آنجا معرفت داریم که آنها را مصادیق امر کلی بشناسیم». پس از قضاوت روحی-روانی درباره یک امر آنچه می ماند، تنها تذکر و انطباق و یادآوری است. اینکه چه کسی جاسوس و نفوذی است، گاه با شواهد و مدارک متقن به دست می آید، اما گاه بر اساس مفروضات و تحلیل های ذهنی به باورهای یک مأمور امنیتی تبدیل می شود. شما با تحلیل به یک باور رسیده اید باقی می ماند به انطباق با مصادیق و لذتی که از انطباق تحلیل خود با «کیس» ها می برید. روان، سرشار از لذت انطباق و غرور کشف می شود و در دادگاه ذهن به قطعیت و صدور حکم می پردازد. باقی این «روایت» در صحنه سیاست به تصویر عینی کشیده می شود؛ و تمام. این گرفتاری اغلب سازمان های امنیتی است. قائم مقام سازمان «سیا» در دستورات سازمانی خود تأکید می کند که پژوهشگران سازمانی باید نسبت به فرایندهای تحلیلی و مفروضاتی که مبنای استدلال در سیاست گذاری است، حساس باشند. این مفروضات باورهای کاذبی را در سرباره پرورده هسته ای ایران ایجاد کرده و مبنای دیپلماسی تحريم از سوی آمریکا شده است. در چنین حالتی است که «شواهد» و «مدارک» «برساخته» می شوند تا یک «باور کاذب» به صورتی صادقانه قوام یابد؛ یعنی از روی باور و در «عین صداقت» به جمع آوری اطلاعات، به تقطیع شونده و خلاصه نویسی آنها پرداخته می شود و مخاطبان «به راه» می شوند. مفروضه های ذهنی برای ما مسیری ایجاد می کند که در طی زمان به آن وابسته می شویم، به آن دل بندیم و بخشی از هویت ما می شود. هم از این رو است که پشت پا زدن به این باورها به معنی پشت پا زدن به هویت مان می شود و بدین سان از آن دل نمی کنیم. هویت چنان فرزند است که در طی زمان آن پروراندن آید؛ دل کشدن از آن مانند ضربه زدن به هویت و فرزند شخصیتی مان می شود. هیچ کس دوست ندارد فرزندش را که در درون خود پروراندن است، به دست خود ناپود کند. این همان وابستگی به مسیر است؛ وابستگی به مسیر هویتی. درست مانند یک سازمان که وابسته به مسیر می شود. وابستگی به مسیر در طی زمان مانند بهمنی است که لحظه به لحظه سنگین تر می شود و به نقطه آسیب پذیری می رسد. تغییر مقامات امنیتی شاید بتواند بخشی از این ماجرا را کاهش دهد. وابستگی به مسیر باورهای هویتی در سازمان های امنیتی همین کارکرد را دارد و از آن رو که پنهان است و در لایه های امنیتی کم می شود، به بازتولید خود در لایه های پنهان بدنه ماشین دولتی ادامه می دهد. همین باور به گزینش و پرورش نیروی انسانی متناسب با خود می پردازد و شاید یکی از نقطه های نفوذ همین باشد؛ چون دشمن به اصطلاح دست شما را می خواند و از کانال همین باور، افراد و افکار خود را به درون سازمان شما نفوذ می دهد. او می داند که به چه غذای فکری، هویتی و شخصیتی «میل» دارند و همان را برای شما آماده می کند و شما را از همان طریق مسموم می کند. چه باید کرد؟ یکی از روش های مهم برای مقابله با این بیماری، آزادی، فضای باز سازمانی در درجه اول و آزادی سیاسی سازمان یافته در درجه دوم است. در فضای آزاد باورها به بوته نقد درمی آید و از سنگینی بی رویه «بهمن باورهای کاذب» جلوگیری می کند و آن را از رسیدن به نقطه فروپاشی بازمی دارد.

آنچه در سه سرمقاله گذشته درباره سیاست گذاری نظامی-امنیتی گفتم، شاید در حدود یک ماه پیش نگاشته شده بود و بر حسب اتفاق انتشار آخرین بخش آن هم زمان شد با تغییر آقای حسین طائب.

ادامه در صفحه ۳

روایت احمد غلامی از مکان ها و آدم ها: علی میرسیاسی

دو تبعیدی

گروه ادبیات: انتهای اتوبان قم بودیم که تصمیم مان عوض شد. می خواستیم برویم اهواز اما ساعت حدود پنج بعد از ظهر بود و با مسیر طولانی ای که پیش رو داشتیم بعید بود در زمان مناسبی به اهواز برسیم. به همراه گفتم برویم گلیایگان و مکانی را که دکتر علی میرسیاسی از آن نام برده بینیم تا داستانش را روایت کنم. شاید هم دست تقدیر ما را به گلیایگان کشاند...

صفحه ۱۱

در «شرق» امروز می خوانید: خط و نشان «هبت الله آخوندزاده» رهبر طالبان برای غرب، انتقاد وزیر خارجه پیشین آمریکا از مذاکرات احیای برجام و یادداشت هایی از احسان هوشمند، ناصر ذاکری، ابوالقاسم دلفی، حسین معافی

زهره الهیان، عضو کمیسیون امنیت ملی به نقل از قالیباف: طرح موسوم به «صیانت از فضای مجازی» تا دو هفته دیگر در دستور کار مجلس قرار می گیرد

دوباره صیانت؟

عضو کمیسیون امنیت ملی: خطر بی اعتمادی مردم از خطر سرعت اینترنت بیشتر است

گزارش تیتربک را در صفحه ۲ بخوانید

در گفت و گو با سیدجلال دهقانی فیروزآبادی بررسی شد

دیپلماسی اقتصادی
از رویا تا واقعیت

یادداشت روزنامه نگاران

برکات حاکمیت یکدست
برای دولت سیزدهم

محمد مهاجرى

مدتی پیش کارشناس معاونت اجتماعی یکی از نهادها در تماسی تلفنی چند پرسش مطرح کرد که محور اصلی اش این بود که «چرا در سال ۹۸ به دنبال افزایش قیمت بنزین، ناآرامی در کشور ایجاد شد؛ اما در سال جاری در پی حذف ارز چهارهزارو ۲۰۰ تومانی اتفاق خاصی نیفتاد و جز تجمعات کوچک در چند شهر که آن هم خیلی زود به پایان رسید، شاهد حوادث مشابه سال های ۹۶ و ۹۸ نبودیم؟». پاسخ به آن کارشناس مفصل بود و برخی نکاتش شاید قابل انتشار نباشد؛ اما از آنجا که موضوع مورد اشاره حائز اهمیت است، به چند مورد اشاره می کنم.

۱- در جریان فعالیت های تبلیغاتی قبیل از انتخابات ریاست جمهوری، ۱۴۰۰ دو مسئله اصلی مطرح بود. نخست ورود نظامیان به رقابت های انتخاباتی و دوم یکدست شدن حاکمیت. هرچند ورود نظامیان می توانست مقدمه ای بر یکپارچگی حاکمیت باشد؛ اما بعداً دیدیم با حذف همه نظامیان و بدون آنها، باز هم حاکمیت یکدست محقق شد.

ادامه در صفحه ۵

زمین هرزگان آرام ندارد

۱۹ پس لرزه در ۶ ساعت

۱۰

داده ها درباره هشتک #وریا تنها نیست چه می گویند؟

حمایت از وریا غفوری فراتر
از موضوعات ورزشی است

۴

گزارش «شرق» از ماجرای لورفتن سؤال های کنکور

مدیران سازمان سنجش
استعفا دهند

۸

گفت و گو یعنی توسعه

سقوط سیاست
از عقلانیت به هوشمندی

سخنرانی محسن رئائی در مراسم رونمایی کتاب
«روایت مقصود فراستخواه از مسئله توسعه در ایران»

یادداشت

زنگ خطری جدی برای آموزش عالی ایران

زهرا کریمی

در دهه ۱۳۵۰ ممتازترین دانشجویان وارد دانشگاه های کشور می شدند و عموماً فرزندان خانواده های ثروتمند که در دانشگاه های ایران پذیرفته نمی شدند، برای ادامه تحصیل به کشورهای صنعتی، به ویژه آمریکا و انگلستان می رفتند. در دو دهه اخیر این تصویر معکوس شده و دانشجویان ممتاز و حتی دانشجویان نسبتاً خوب (عموماً فرزندان خانواده های متوسط الحال) تلاش می کنند که از دانشگاه های مختلف جهان کمک هزینه تحصیلی دریافت کنند و به دیگر کشورها بروند. بسیاری از آنان هیچ گاه برای زندگی به ایران بازمی گردند. بازار کار ایران با آنکه با مشکل بی کاران تحصیل کرده مواجه است، از نظر عرضه نیروی کار ممتاز با مهارت های بالا دچار کمبود است. مهاجرت دانشجویان برای ادامه تحصیل و خروج بخشی از کارشناسان برتر، مشکل جدی کمبود نیروی متخصص و ممتاز را تشدید کرده است. در پی مهاجرت گروهی از کارشناسان ارشد، بسیاری از شرکت ها به ناگزیر نیروی کاری با توان پایین تر را گاه با حقوق و مزایای بالاتر به کار می گیرند و

در صورت پذیرفته شدن دانشجویان ضعیفی خواهند بود که سرانجام مدرک را به دست می آورند بدون آنکه به تخصص و مهارت آنها چیزی افزوده شود. سهم فزاینده ای از شرکت کنندگان در آزمون دکتری در سال های اخیر مدارک دوره کارشناسی و کارشناسی ارشد را از دانشگاه های غیرانتفاعی، آزاد و پیام نور دریافت کرده اند. روشن است که دانشجویان خوب و ممتاز دانشگاه های بزرگ کشور عمدتاً برای ادامه تحصیل در خارج از کشور اقدام می کنند یا گرایشی به ادامه تحصیل ندارند و وارد بازار کار می شوند. به گواهی بسیاری از استادان در دانشگاه های مختلف، شرکت کنندگان در آزمون شفاهی تابستان امسال به نحو حیرت انگیزی ضعیف بودند و توان پاسخ به سؤالات و ارائه استدلالی منطقی را نداشتند. در این میان به صورت استثنائی یکی دو دانشجوی نسبتاً خوب در آزمون شرکت کردند. این افراد عموماً به دلایل

عضو هیئت علمی دانشگاه مازندران

افزایش ۴۱ صادرات ایران در ۱۴۰۰
چگونه رقم خورد؟

سازمان توسعه تجارت با درک وظیفه خطیر خود در حفظ ارتباطات تجاری با جهان، همت خود را بر استمرار ارتباطات تجاری متمرکز نموده است. این مهم یقیناً بدون همت اتحاد فعالان اقتصادی کشور، تولیدکنندگان غیور، تجار و بازرگانان پر تلاش کشور امکان پذیر نبوده و نیست.

روابط عمومی و امور بین الملل
www.tps.ir

انا لله و انا الیه راجعون

درگذشت حاج محمد مهدی گرگیج شخصیت فرهیخته، صدیق و دلسوز مردم و پیام آور صلح و وحدت در خطه خظیر سیستان و بلوچستان، غمبار و ضایعه ای برای آن استان بود. امید است منش نیکو و روش ستوده او برای نسل جدید الگو قرار گیرد. این مصیبت را به همه مردم آن سامان و به فرزندان و خاندان گرگیج تسلیت می گوئیم و از خداوند رحمان برای او رحمت و مغفرت خواهانیم.

سید محمود حسینی، محمد حسین اژدری
سید رسول حسینیان، ایوب درویشی
مهدی رحمانیان

به زودی زنگ شرق به صدا درمی آید

WWW.SHARGHDAILY.IR